

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет туризму

Кафедра готельно-ресторанної та курортної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інклюзивність та безбар'єрність у сфері гостинності

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Міжнародний готельний бізнес»

Спеціальність J2 «Готельно-ресторанна справа та кейтеринг»

Галузь знань: J «Транспорт та послуги»

Затверджено на засіданні
кафедри
Протокол № 8 від 16.12. 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Інклюзивність та безбар'єрність у сфері гостинності
Викладач	Доц. Польова Леся Василівна
Контактний телефон викладача	+380509760145
Е-mail викладача	lesia.polova@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=71&id_cou=463
Консультації	Згідно графіку консультацій

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення дисципліни «Інклюзивність та безбар'єрність у сфері гостинності» є інтегрована система управління доступністю та різноманітністю, яка дозволяє міжнародному готелю досягати високих стандартів гостинності та отримувати економічні переваги від розширення клієнтської бази.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета курсу: сформувати у майбутніх фахівців міжнародного готельного бізнесу системне розуміння принципів інклюзії та безбар'єрності, а також надати практичні навички для їх інтеграції в усі операційні та управлінські процеси готелю, забезпечуючи високий рівень доступності, соціальної відповідальності та конкурентоспроможності на світовому ринку гостинності.

Цілі курсу:

Студенти повинні знати та розуміти:

- ключові концепції інклюзії, різноманітності (Diversity), безбар'єрності, соціальну модель інвалідності та філософію універсального дизайну.
- основні міжнародні нормативи (наприклад, Конвенція ООН, ADA, WCAG), що регулюють доступність у сфері гостинності та туризму.
- специфічні потреби різних груп гостей (маломобільні групи, люди з порушеннями зору, слуху, когнітивними та ментальними особливостями, культурні та релігійні відмінності).
- економічні переваги впровадження інклюзії (розширення ринку, підвищення лояльності, зміцнення бренду).

Студенти повинні вміти:

- здійснювати комплексний аудит архітектурної, інформаційної та сервісної доступності готельного комплексу відповідно до міжнародних чек-листів.
- адаптувати існуючі готельні послуги (бронювання, реєстрація, F&B, конференц-сервіс) під стандарти інклюзивності та універсального дизайну.
- застосовувати етичні норми та ефективні комунікаційні техніки при роботі з різними групами гостей, а також проводити базове навчання персоналу.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності:

ЗК1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК 2. Здатність систематизувати та синтезувати інформацію для врахування особливостей створення та функціонування суб'єктів готельно-ресторанного господарства.

СК 3. Здатність планувати та здійснювати ресурсне забезпечення діяльності суб'єктів готельно-ресторанного та курортного бізнесу.

СК 5. Здатність забезпечувати ефективну сервісну, комерційну, виробничу, маркетингову, економічну діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу, курортного господарства.

СК 6. Здатність координувати та регулювати взаємовідносини з партнерами та споживачами

СК 9. Здатність забезпечувати якість обслуговування споживачів готельних та ресторанних послуг курортів.

СК 10. Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Розробляти і приймати ефективні рішення з питань розвитку суб'єктів готельного, ресторанного та курортного бізнесу, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики, забезпечувати їх реалізацію, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки їх впливу

ПРН 10. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій та видів послуг (продукції) в сфері готельно-ресторанного та курортного бізнесу та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

ПРН 11. Визначати напрямки та форми курортного обслуговування

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	14/4
семінарські заняття / практичні	16/6
самостійна робота	30/80

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6	І2 «Готельно-ресторанна справа та кейтеринг»	3	Вибіркова

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість годин		
	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Тема 1. Основи інклюзії	2	2	12
Тема 2. Міжнародні стандарти та європейська законодавчо-правова база інклюзивного туризму	2	2	12
Тема 3. Інклюзивний сервіс та етика комунікації	2	2	10
Тема 4. Адаптація послуг для гостей з особливими потребами	2	4	12
Тема 5. Доступність інформаційного простору	2	2	12
Тема 6. Облаштування приміщення та прилеглої території для осіб з особливими потребами	2	2	6
Тема 7. Культурна, мовна та релігійна інклюзія	2	2	4
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ	14	16	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою на основі 100-бальної системи. (п. 8.3. Види контролю «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (Наказ ректора № 572 від 03.07.2025 р.). Загальні 100 балів включають: 40 балів – поточний контроль (семінарські заняття), 40 балів – тестовий контроль, 20 балів – контроль за самостійною роботою
Вимоги до письмових робіт	Семінарські заняття для студентів денної форми навчання передбачають різні форми завдань (виконання індивідуальних та групових проектів). У такому випадку письмові елементи або частини семінарських занять студенти можуть здійснювати за допомогою електронних засобів або вручну у зошит. Письмові роботи передбачені для заочної форми навчання. Контроль самостійної роботи відбувається на основі підготовки індивідуального завдання на одну із запропонованих тем. Виконання цього завдання передбачає створення презентаційного проекту або підготовку доповіді у вигляді машинописного тексту обсягом 2-3 сторінки формату А4, де викладені основні тези дослідження.
Семінарські заняття	Оцінюються у стобальній шкалі
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач може бути допущеним до підсумкового контролю за умови обов'язкового проходження двох проміжкових тестових контролів, контролю самостійної роботи (КСР) у вигляді тестування, а також задачі практично-семінарських робіт.

	Для заочної форми навчання КСР замінений здачею індивідуальної роботи у вигляді представлення презентаційного проекту.
Підсумковий контроль	Підсумковою формою контролю являється залік, який можна отримати на основі загального рейтингу кількості балів за різні види робіт упродовж вивчення дисципліни. Якщо студент претендує на вищу оцінку, аніж наявний рейтинговий бал, йому додатково пропонується скласти залік у вигляді тестування.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Письмові роботи передбачені в розрізі семінарських занять. Роботи можуть виконуватись з використанням засобів ІТ. Виконанні завдання, індивідуальні проекти надсилаються на корпоративну пошту викладача у термін не пізніше, ніж упродовж тижня після семінарського заняття. Виконання індивідуального завдання для студентів заочної форми навчання здійснюється за тими ж правилами і відправляється на корпоративну пошту викладача не пізніше, ніж за 2 дні до підсумкового контролю.

Академічна доброчесність: Політика ректорату спрямована на академічну доброчесність – прозорість та законність діяльності. Задля цього розроблено та впроваджено «Положення про запобігання академічного плагіату», «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності», «Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Стефаника», які знаходяться у вільному доступі на сайті університету. У цих документах викладені принципи (відповідальність, справедливість, академічна свобода, взаємоповага, законність, об'єктивність тощо), якими керуються у своїй діяльності учасники освітнього процесу ПНУ імені Василя Стефаника, у тому числі й НПП кафедри готельно-ресторанної та курортної справи. В університеті діє «Гаряча лінія» з ректором, «Телефон довіри», більшість форм контролю проводиться за комп'ютерно-тестовими технологіями, тим самим забезпечуючи об'єктивність оцінювання.

Відвідування занять: Всі завдання виконуються і здаються у встановлений термін, за винятком поважної причини у студента. Відпрацювання пропущених занять відбувається у перший день за графіком консультацій викладача з навчальної дисципліни.

Неформальна освіта: Можливе часткове перезарахування балів за відповідну тему у разі представлення студентом сертифікату неформальної освіти, тематика якого корелюється з навчальним контентом дисципліни (за попереднім узгодженням з викладачем).

8. Рекомендована література

1. Влащенко Н. М. Проблеми та перспективи розвитку інфраструктури для потреб інклюзивного туризму. Бізнес Інформ. 2018. №9. С. 122–126.
2. Дрюма О. Безбар'єрне середовище для людей з інвалідністю в Україні: п'ять основних проблем [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://www.irf.ua/bezbarerne_seredovische_dlya_lyudey_z_invalidnistyu_v_ukraini_pyat_osno_vnikh_problem/
3. Єрко І.В. Доступність обслуговування туристів в інклюзивному аспекті туристичної сфери. Природа Західного Полісся та прилеглих територій : зб. наук. пр. Луцьк : ПП Іванюк В.П., 2019. № 16. С. 113–117.

4. Єрко І. В. Теоретичні основи дослідження інклюзивного туризму. Практика і перспективи розвитку індустрії гостинності України : монографія / [за заг. редакцією д. е. н., професора Б. М. Мізюка]. Львів : ЛТЕУ, 2019. С. 7–22.
5. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю: Резолюція Генеральної асамблеї ООН № 61/106, прийнята на шістдесят першій сесії ГА ООН 2006 р. (Конвенцію ратифіковано законом України № 1767-VI від 16.12.2009) [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_g71
6. Посібник з активного відпочинку та туризму для неповносправних. Львів : Т-во «Зелений хрест», 151 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://www.gcs.org.ua/publish/avt_ukr.pdf
7. Польова Л.В., Бігун Н. Безконтактна гостинність: еволюція готельного сервісу. Сучасні тренди розвитку сфери гостинності: адаптація до викликів сьогодення : матеріали I Всеукр. студент. наук.-практ. конференції / за ред. В. С. Великочого, Н. В. Мельник, м. Івано-Франківськ, 16 травня 2024 р. Електронне видання. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2024. С.82-83.
8. Угоднікова О. І. Перспективи реалізації державної політики у розвитку інклюзивного туризму. Аспекти публічного управління. 2019. Т. 7. № 1-2. С. 37-42.

Викладач

Л391-

Польова Л.В.